RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE

RTU studiju kurss "Ētiskie priekšstati un normas mūsdienu pasaulē"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1364
Nosaukums	Ētiskie priekšstati un normas mūsdienu pasaulē
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Lāsma Latsone - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Padziļināt studentu ētikas zināšanas un veicināt ētisko priekšstatu attīstību, apzināt ētikas nozīmi cilvēka rīcības un attiecību sfērā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studija kursa mērķis ir padziļināt studentu ētikas zināšanas un veicināt ētisko priekšstatu attīstību, apzināt ētikas nozīmi cilvēka rīcības un attiecību sfērā. Studiju kursa uzdevumi: 1. Skaidrot vispārējus uzskatus par ētikas un morāles specifiskiem jautājumiem; 2. Izprast ētikas vietu un lomu kultūras sistēmā kopumā un pedagoga darbā īpaši; 3. Atklāt morālās kultūras nozīmi un morāles filozofijas zināšanu vērtību cilvēka darbības struktūrā; 4. Akcentēt ētikas normatīvo raksturu pilsoniskās pozīcijas izkopšanai un pedagogu ētikas principu īstenošanai.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studentam patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazās grupās, gatavojoties 3 starppārbaudījumiem un eksāmenam students iepazīstas, analizē teorētisko literatūru, avotus un materiālus, kā arī izstrādā iesniedzamos darbus saskaņā ar kredītpunktu ieguvei norādīto starppārbaudījumu prasību aprakstu.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Evanss, Ž. Filozofija reālajai dzīvei un citām bīstamām situācijām. Rīga: Jumava. 2015. 2. Mac Intyre, A. Ethics in the Conflicts of Modernity: An Essay on Desire, Practical Reasoning, and Narrative. Cambridge: Cambridge University Press, 2016. 3. Milts, A. Saskarsmes ētika. Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. 4. Ordine, N. Nelietderīgā lietderīgums. Rīga: Jāna Rozes apgāds, 2017. 5. Purēns, V. Ētika: mācību grāmata. Rīga: RaKa, 2016. 6. Singer, P. Ethics in the Real World: 82 Brief Essays on Things That Matter. Princeton: Princeton University Press, 2016. 7. Vikss, M.. Filosofija īsumā. 200 pamatjēdzienu īsi skaidrojumi. Rīga: Jāna Rozes apgāds, 2015. Papildu/Additional: 1. Ārente, H. Prātadzīve.I, II. Rīga: Intelekts, 2001 2. Berlins, I. Četrasesejas par brīvību. Rīga: Sprīdītis, 2000 3. Corey, G. Issues and ethics in the helping professions. New York: Cengage Learning, 2011 4. Crary, A. Inside Ethics: On the Demands of Moral Thought. Harvard: Harvard University Press, 2016. 5. Du Bois, B., Krogsrud, M K. Social work: an empowering profession. Boston: Pearson Education, 2014. 6. Fromms, Ē. Mīlestības māksla. Rīga: Jumava, 2009. 7. Hefe, O. Taisnīgums. Rīga, 2009 8. Halstead, J. M. Education in Morality. New York: Routledge, 1999 9. Hokheimers, M., Adorno, T.V. Apgaismības dialektika. Rīga: LMC, 2009 10. Jasanoff, S. The Ethics of Invention: Technology and the Human Future. W. W. Norton Incorporated, 2016. 11. Kuzņecova, A. Profesionālās ētikas pamati. Rīga: RaKa, 2003 12. Lasmane, S. 20.gadsimta ētikas pavērsieni. Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. 13. Lasmane, S. Rietumeiropas morāles filozofija. Antoloģija. Rīga: LU Akadēmiskais apgād 14. Milts, A. Personības un sabiedrības ētika. Rīga: Zvaigzne ABC, 2000. 15. Poļaks, R. Tiesības uz nāvi: eitanāzijas kriminālties iskie, medicīniskie un ētiskie aspekti. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016 16. Singer P. The Most Good You Can Do: How Effective Altruism is Changing Ideas about Living Ethically. New Haven: Yale University Press, 2015 17. Šmids, V. Eksistences estētika un ētika. Rīga: Minerva, 2001. 18. Šuvajevs, I. Bēgšana no brīvības? Ērihs Fromms un Latvija. Rīga: LU Filozofijas un socioloģijas institūts, 2014.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Nav nepieciešamas priekšzināšanas.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ētikas priekšmets. Jēdzienu "ētika", "morāle" un "tikumība" saturs un savstarpējās attiecības. Morāles principi, vērtības un tikumi. Morāles filozofijas pamatjēdziens – tikums. Ētikas priekšmets; ētika, morāle, tikumi – teorētiskā materiāla studēšana un analīze.	2	4	2	6

Ētikas virzieni. Ar ko atšķiras teorētiskā filozofija no praktiskās. Ētikas virzieni. Ētika atkarībā no izvirzītajiem pamatjautājumiem. Ekoloģiskā ētika. Teoloģiskā ētika. Profesionālā ētika. Dzīves ētika. Nevardarbības ētika. Hedonisms. Deontoloģiskā ētika. Utilitārisms. Ekoloģiskā ētika, dzīves ētika – reālu dzīves piemēru analīze un dzīvei tuvinātu situāciju izstrāde sociālās un pilsoniskās jomas kontekstā. Darbs grupās. Ekoloģiskās ētikas problēmas mūsdienās, to analīze un izvērtējums.	4	6	2	8
Morāles specifika. Morāles struktūra. Morāles būtība un jēga. Morāles fenomenu daudzveidīgums. Tikumības loma cilvēka dzīvē. Morālā jābūtība un tās saistība ar dzīves īstenību. Morāles vispārcilvēciskais raksturs, izpausmes. Morāla apziņa un morāla darbība. Ētiskā apziņa ka pārdzīvojumu, spriedumu, uzskatu, vajadzību, ideālu un priekšstatu kopums. Morāles zelta likums un Kanta kategoriskais imperatīvs. Cilvēks kā mērķis un līdzeklis. XX gadsimta ētikas un morāles pamatproblēmas.	2	4	0	6
Morāles funkcijas. Kādu lomu spēle morāle mūsu dzīve. Morāles priekšstati. Morāles priekšstatu transformācija XXI gadsimtā. Ētisko vērtību un principu maiņa postmodernismā un globalizācijas laikmetā. Personības loma un nozīme ētikas ievērošanā un veicināšanā. Morāles audzinošā funkcija. Morāles gnozeoloģiskā funkcija. Indivīda un sabiedrības ētikas un morāles pamatproblēmas mūsdienās.	2	4	2	6
Politika un ētika, tiesības un morāle. Reliģija un morāle. Māksla un morāle. Zinātne un morāle. Morāles praktiskais raksturs, ar ko morāle atšķiras no zinātnes, ekonomikas un citām sabiedriskās apziņas formām. Morālā izvēle, tās atšķirība no politiskās, tiesiskās un citām izvēlēm. Reliģijas nozīme personības un sabiedrības garīgajā attīstībā. Mākslas loma ētisko priekšstatu un vērtību translācija. Morāles jautājums patērētāju sabiedrībā, informācijas sabiedrībā.	2	4	0	6
Ētiskie priekšstati, tikumi (centība, drosme, laipnība, mērenība, savaldība, solidaritāte, tolerance, līdztiesība utt.). Ētiskā audzināšana kā morālo priekšstatu, spriedumu un ideālu veidošana. Ētiskās kultūras mantojuma apgūšana. Ētiskās izglītības formas un metodes. Gatavošanās diskusijai seminārā: Ētiskā izglītība un radoši aktīvas personības attīstība. Ētisko priekšstatu, tikumu veidošanās. Ētiskās izglītības iespējas radoši aktīvas personības attīstībā.	4	6	2	8
Ētiskās kategorijas un morālās vērtības. Ētiskās vērtības. "Labā" un "ļaunā" jēdzieni. Galvenās ētiskās kategorijas. Brīvība. Brīvības nozīme cilvēku un sabiedrības dzīvē.	2	4	0	6
Taisnīgums. Pienākums. Atbildība. Gatavošanās seminārам par vienu no ētiskām vērtībām pēc izvēles. Taisnīguma izpratne. Pienākums. Atbildības problēma Atbildība un tās līmeņi. Pienākuma attiecības ar cilvēka interesēm, brīvību un laimi. Cilvēka atbildības robežas. Tiesību un pienākumu, atbildības attiecības. Cik tālu cilvēks ir atbildīgs par visu, kas notiek apkārt. Vērtību sistēmu atšķirības un citi aspekti ētikas dilemmu gadījumos. Izvēles iespējas un prasmes pieņemt pareizos lēmumus. Personīgā un profesionālā atbildība ētikas dilemmu gadījumos. Taisnīgums. Pienākums. Atbildība. Sasaiste ar sociālās un pilsoniskās jomas standarta saturu.	4	6	2	8
Cieņa un gods. Kauns un sirdsapziņa. Gatavošanās seminārам par vienu no ētiskām vērtībām pēc izvēles. Kas ir gods un cieņa. Kas ir kauns un sirdsapziņa. Vai ir iespējama tīra sirdsapziņa. Cieņa un gods. Kauns un sirdsapziņa. Sasaiste ar sociālās un pilsoniskās jomas standarta saturu.	2	4	2	4
Laime. Dzīves jēga. Mīlestība. Draudzība. Jēdziens "laime". Laimes iezīmes un veidi. Dzīves jēga. Visums un tā jēga. Vēstures jēga. Katra cilvēka dzīves jēga. Mīlestība, tās veidi. Mīlestības vērtība un nozīme personības un sabiedrības dzīvē. Laulība un ģimene. Tās morāliskie pamati. Laime. Dzīves jēga. Mīlestība. Ģimenes tikumiskie pamati. Sasaiste ar sociālās un pilsoniskās jomas standarta saturu.	4	6	2	6
Uzvedība un elementāras pieklājības normas. Normatīva dzīves regulēšana. Pieklājības normu ievērošana un to nozīme dzīvē. Ētika un etiķete. Sociālas dzīves normatīvas regulēšanas daudzveidīgums.	4	4	2	4
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: Izprot ētikas zinātnes būtību, pārzina ētikas jautājumu sasaisti ar sociālo un pilsonisko jomu. Zina par ētiskām īpašībām un ētisko normu atšķirībām no citiem sabiedrībā pastāvošiem regulācijas mehānismiem.	Patstāvīgie darbi, kas veikti individuāli, grupās, un noslēguma pārbaudījuma vērtējumi.
Prasmes: Adekvāti izmanto ētisko terminoloģiju mācību procesā. Patstāvīgi analizē ētiskos fenomenus, ar morāli saistītos jautājumus, izvērtē ētiskas dilemmas un paredz morālas darbības sekas; aktīvi iesaista skolēnus ētisku dilemmu kritiskā izvērtēšanā, morālas dabas jautājumu risināšanā. Patstāvīgi un grupā veic analīzes, pētījumus par ētikas jautājumiem, izmantojot mūsdienīgās metodes un komunikācijas ētiskos stilus, sekmē skolēnu prasmes ētikas jautājumu analīzē.	Patstāvīgie darbi, kas veikti individuāli, grupās, un noslēguma pārbaudījuma vērtējumi.
Kompetences: Atpazīst un analizē sociālo problēmu ētiskos aspektus, argumentēti demonstrē neatkarību savos priekšstatos par diskutējamām ētiskām problēmām, apzinās ētisko aspektu nozīmi skolotāja darbībā, sekmē ētisko aspektu sociālās un pilsoniskās jomas apgūšanas procesā Diskutē un risina ētiskas un sociālas problēmas, izmantojot morāles filozofijas atziņas. Vada ētiskās izglītošanas procesu mācību stundās un sekmē tikumisko priekšstatu pilnveidi.	Patstāvīgie darbi, kas veikti individuāli, grupās, un noslēguma pārbaudījuma vērtējumi.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Starppārbaudījums (ar ētikas un morāles filozofijas tēmām saistītās literatūras studēšana).	15
Starppārbaudījums (izvēlētās ētiskās vērtības analīze, prezentēšana).	15

Starppārbaudījums – ziņojums (izpētes darbs par mūsdienu aktuālo ētisko kolīziju).	20
Eksāmens.	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	